

Nr 212

Av herr Olsson, Johan, m. fl., om statlig finansiering av underhåll av enskilda vägar.

(Lika lydande med motion nr 328 i Andra kammaren)

Rikets vägnät omfattar för närvarande ca 332 000 km vägar av olika kategorier. Vägar intagna till allmänt underhåll uppgår till ca 110 000 km, medan enskilda vägar med underhållsbidrag uppgår till 61 000 km. Dessutom finnes ca 160 000 km enskilda vägar (skogsbilvägar o. d.) till vilka ej utgår underhållsbidrag. De enskilda vägarna med underhåll är vägar ute på landsbygden, där vägghållarna i huvudsak består av enskilda fastigheter och där ett betydande antal människor bor och har sin utkomst. Statsbidraget till underhåll av de enskilda vägarna uppgår till 70 % av beräknade kostnader och, där synnerliga skäl föreligger, 85 %. Ofta ligger de verkliga kostnaderna betydligt över de beräknade, varför människor bosatta vid de enskilda vägarna fortfarande har en betydande kostnad för sina vägar. I vissa fall har kommunerna ansett sig nödsakade att lindra de höga vägkostnaderna inom sina områden genom att ge särskilda tillskott till vägghållarna.

Det måste anses i högsta grad otillfredsställande att en stor grupp människor i vårt land, som inte åtnjuter någon lindring skattemässigt eller på annat sätt, drabbas av dylika, extra kostnader som flertalet av invånarna i landet är befriade från. Det är en jämlikhetsfråga av stor angelägenhet att denna orättvisa bringas ur världen.

Tyvär är den befolkning som bor vid de enskilda vägarna också i andra avseenden olyckligt lottade; de har en lägre genomsnittsinkomst, de bor längre från samhällets olika servicemöjligheter och har stora kostnader för resor. De måste också ofta avstå från många tjänster och upplevelser som andra människor kan åtnjuta på nära håll.

Statens bidrag till vägghållning i vissa städer och tätorter förutsätts utgå med 95 %, medan bidraget till de enskilda vägarna är blott 70 %.

Det enskilda vägnätet är av väsentlig betydelse för vårt folkhushåll dels genom att möjliggöra bebyggelse i närheten av våra råvarutillgångar, dels som transportvägar för dessa råvaror. På senare tid har dessa vägar fått en ny betydelse genom att de har möjliggjort en stark ökning av fritidsbyggnandet ute på landsbygden till nytta och glädje för många tätortsinvånare.

Enligt vår mening måste man snarast komma fram till en sådan lösning att alla människor i huvudsak avlastas kostnader för vägghållningen. I första

hand kunde detta ske genom att statsbidrag till den enskilda väghållningen höjdes till 100 % av kostnaderna. Kommunerna kunde tänkas medverka till att den enskilda väghållningen rationaliserades så långt som möjligt, men vi anser att någon övervältring på kommunerna av kostnader för vägarna inte bör ske. Man kan också tänka sig att genom rådgivning och administrationsstöd de olika enskilda vägföreningarna samorganiseras till ekonomiskt och tekniskt bättre utrustade enheter.

Väghållningen, såväl den allmänna som den enskilda, står inför en kraftig upprustningsperiod, om man skall kunna möta den ökade trafiken och de ökande kraven på standard och bärighet. För det enskilda vägnätets del förestår framför allt förstärkning av broar, breddningar och rättningar till förmån för en säkrare trafik samt permanentning av vägbanorna som angelägna uppgifter. Rättviseskäl talar för att denna upprustning ej skall åläggas enskilda människor i områden som ofta har vikande befolkning och näringsliv. Det måste vara en hela samhällets angelägenhet.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en utredning av *dels* frågan om fullständig täckning med statsbidrag av kostnaderna för den enskilda väghållningen, *dels* frågan om formerna för byggande och drift av enskilda vägar.

Stockholm den 22 januari 1970

Joh. A. Olsson (cp) Egon Andreasson (cp) Axel Georg Pettersson (cp)

Elvy Olsson (cp) Maj Pehrsson (cp) Ivan Svanström (cp)
